

**CRITERIA CREATION FOR MANAGEMENT EVALUATION OF
THAI HOME STAY : A CASE STUDY OF UBONRATCHATHANI
PROVINCE, THAILAND**

WIPADA UNLUMLERT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY
AND RURAL DEVELOPMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2007**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การสร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินการจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ไทย : กรณีศึกษา จังหวัด
อุบลราชธานี ประเทศไทย (CRITERIA CREATION FOR MANAGEMENT EVALUATION OF
THAI HOME STAY : A CASE STUDY OF UBONRATCHATHANI PROVINCE, THAILAND)

วิภาดา อันล้ำเลิศ 483768 ENRD/M

วท.ม. (การวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมพงษ์ ชงไชย, D.Tech.Ed., นฤคม สาริกบุตร, D.M.S.,
นงนภัศ เทียงกมล, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สํารวจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สถานการณ์การ
จัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ สร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินการจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และประเมิน
ศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ภายใต้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยสร้างเกณฑ์สำหรับการประเมินการ
จัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยใช้ 8 มาตรฐาน 43
ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านที่พัก 7 ตัวชี้วัด ด้านอาหารและโภชนาการ 6 ตัวชี้วัด ด้านความปลอดภัย 5 ตัวชี้วัด ด้านการจัดการ 7
ตัวชี้วัด ด้านกิจกรรม 6 ตัวชี้วัด ด้านสภาพแวดล้อม 4 ตัวชี้วัด ด้านมูลค่าเพิ่ม 4 ตัวชี้วัด และด้านการส่งเสริมการตลาด 3
ตัวชี้วัด การเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสังเกตและแบบตรวจสอบรายการ กลุ่มโฮมสเตย์
เป้าหมาย 6 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านชะจอม หมู่บ้านท่าดั่ง หมู่บ้านตามุย หมู่บ้านเวินบึก หมู่บ้านแก่งตะนะและหมู่บ้านหนอง
ชาด รวมทั้งแบบสำรวจนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนธันวาคม 2549- ระยะเวลาในการดำเนินการระหว่าง
เดือนพฤศจิกายน 2549- เมษายน 2550

ผลการวิจัยพบว่า มี 2 หมู่บ้านเป็นโฮมสเตย์ที่อยู่ในระดับดีมาก คือ โฮมสเตย์บ้านชะจอมและบ้านหนองชาด มี 3
หมู่บ้านที่โฮมสเตย์เป็นโฮมสเตย์ที่อยู่ในระดับดี คือ โฮมสเตย์บ้านท่าดั่ง บ้านตามุย และบ้านเวินบึก และมี 1 หมู่บ้าน คือ
แก่งตะนะ โฮมสเตย์นั้นอยู่ในระดับที่จะต้องปรับปรุง และจากกลุ่มโฮมสเตย์เป้าหมายพบว่ามีจำนวนครัวเรือนที่เปิดบ้าน
ต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งหมด 112 ครัวเรือน จากทั้งหมด 538 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.82 จากทั้งหมด และพบว่า
ครัวเรือนที่เหลือร้อยละ 79.18 จากทั้งหมดนั้นยังมีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ได้ในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไป คือ 2 หมู่บ้านที่เป็นโฮมสเตย์ที่อยู่ในระดับดีมาก ควรจะรักษาระดับ
มาตรฐานต่อไปและควรเปิดรับนักท่องเที่ยวให้ได้ตลอดทั้งปี 3 หมู่บ้านที่เป็นโฮมสเตย์ที่อยู่ในระดับดีควรจะพัฒนาให้อยู่
ในระดับดีมาก ส่วนอีก 1 หมู่บ้านที่เป็นโฮมสเตย์ในระดับที่ต้องปรับปรุงควรใช้เกณฑ์ของ 5 หมู่บ้านที่ได้รับมาตรฐาน
โฮมสเตย์ในระดับดีมากและดเนิน พัฒนาและปรับปรุงให้ได้รับมาตรฐานดังกล่าวเช่นกัน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้ง
ต่อไป คือ ควรศึกษาศักยภาพของครัวเรือนที่ยังไม่เปิดรับนักท่องเที่ยวให้มีการรองรับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และควร
นำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้วางแผนการจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์สำหรับพื้นที่ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์เพื่อให้เป็นหมู่บ้าน
โฮมสเตย์ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยต่อไป

CRITERIA CREATION FOR MANAGEMENT EVALUATION OF THAI HOME STAY : A CASE STUDY OF UBONRATCHATHANI PROVINCE, THAILAND**WIPADA UNLUMLERT 4837168 ENRD/M****M.Sc. (ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY AND RURAL DEVELOPMENT)****THESIS ADVISORS: SOMPONG TONGCHAI, D.Tech.Ed.,
NARUEDOM SARIGKABUTR, D.M.S., NONGNAPUS THIENGKAMOL, Ph.d.****ABSTRACT**

The research was conducted as survey research. The objectives were: to study, survey, analyze and synthesize the situation of Home Stay Tourism; to create the criteria for management evaluation of Thai Home Stay; and to evaluate the potential of Home Stay Tourism management beneath the Thai Home Stay Standard. The criteria creation for management evaluation of Thai Home Stay was based on Thai Home Stay standard of the Ministry of Tourism and Sports using 8 standards and 43 indicators. There are 7 Accommodation indicators, 6 Food and Nutrition indicators, 5 Security indicators, 7 Management indicators, 6 Tourism activities indicators, 4 Environment indicators, 4 Value-added indicators and 3 Marketing supporting indicators. Questionnaires, a structural interview form, Home Stay assessable form and Check-list form were used as tools for data collection. The 6 Home Stay targets were Sasorm village, Thalong village, Tamui village, Wernbueg village, Kaengtana village and Nongchard village. The Survey was done with tourists who travelled during December 2006. The duration of this research was between November 2006 and April 2007.

The research finding showed that Sasorm Home Stay and Nongchard Home Stay were at an excellent level, Thalong Home Stay, Tamui Home Stay and Wernbueg Home Stay were at a good level, but Kaengtana Home Stay must be improved. The Home Stay targets showed that there were 112 households (20.82%) opening houses for tourists from a total of 538 households and the rest (79.18%) have the potential to run Home Stay business in the future.

Recommendations from this study are the two excellent Home Stay villages should continuously maintain their standards and open to tourists all season. The three good Home Stay villages should upgrade to an excellent level and one Home Stay village must be improved by using standard criteria of Thai Home Stay. The recommendations for future research are study on other households that do not open as Home Stay Tourism investigating whether they have carrying capacity to run a business or not. The findings can be used to plan Home Stay Management for the areas that do not meet the standard criteria of Thai Home Stay standards.

**KEY WORDS: HOME STAY/ TOURISM RESOURCES/ READINESS
POTENTIAL/ COMMUNITY BASED
ECOTOURISM/ CRITERIA/ EVALUATION**